

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 344

14 Ιουλ. 2016

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Νίκο Νικολόπουλο

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6175/14.6.2016 Ερώτηση με θέμα:
«Τεράστιο το ποσό των 4,5 εκ. ευρώ για την αναστήλωση τζαμιού Βαγιαζήτ στο
Διδυμότειχο, όταν η Περιφέρεια έχει στη διάθεση της μόλις 9 εκ ευρώ για όλα τα
τμήματα»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 6175/14.6.2016 Ερώτησης του Βουλευτή
κ. Νίκου Νικολόπουλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες
Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Μεγάλο Τέμενος του Διδυμοτείχου ιδρύθηκε τον Μάρτιο-Απρίλιο του 1420, προς
το τέλος της διακυβέρνησης του σουλτάνου Μεχμέτ Α΄, του επονομαζόμενου Τσελεμπί, γιου
του Βαγιαζίτ του Κεραυνού (Yildirim). Την ανέγερσή του, κατά την επιγραφή της
δευτερεύουσας νοτιοδυτικής εισόδου, είχαν αναλάβει ο καδής του Διδυμοτείχου Σεγγίντ Αλή
Εφέντη και οι γνωστοί από τη συμμετοχή τους στην ανέγερση σπουδαίων κτηρίων της
εποχής αρχιτέκτονες Ντογάν και Χατζή Ιβάζ.

Το τέμενος στην επιγραφή της κύριας εισόδου προσδιορίζεται ως μεστζίτ (ευκτήριος
οίκος), ενώ ο Εβλιγιά Τσελεμπί (1666) το χαρακτηρίζει ulu (μεγαλοπρεπή υπόστυλη
αίθουσα). Από την εποχή του Τσελεμπί είναι γνωστό και ως τέμενος Βαγιαζίτ, στοιχείο που
οδήγησε στην αβάσιμη άποψη ότι άρχισε να κτίζεται επί Βαγιαζίτ Α΄ (1389-1402). Ιδρυμένο
πάνω στο δρόμο που οδηγεί στην κύρια πύλη του κάστρου, περιστοιχιζόταν από
κοινωφελή ιδρύματα. Με την πλατεία του, παρέμεινε μέχρι σήμερα το κέντρο γύρω από το
οποίο αναπτύχθηκε η οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης. Κτισμένο με λιθοδομή, με
σχεδόν τετραγωνική κάτοψη και με μιναρέ, το τέμενος επιστέφεται από μνημειώδη
πυραμιδοειδή ξυλοστέγη, το μέγεθος και η ποιότητα της οποίας, μαζί με τις πρωτοποριακές
για την εποχή τους τεχνικές λύσεις που χρησιμοποιήθηκαν, την καθιστούν ένα από τα
σημαντικότερα μνημεία από ξύλο στον κόσμο.

Η υλοποίηση της συνολικής αποκατάστασης του τεμένους Βαγιαζήτ εντάχθηκε το
έτος 2011 στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), με σκοπό το
μνημειακών διαστάσεων οικοδόμημα να ανακτήσει την προσβληθείσα —ήδη από τα τέλη
του 19ου αι.— μνημειακότητά του και να αποδοθεί ως επισκέψιμο στους πολίτες και στους
επισκέπτες του ακριτικού Διδυμοτείχου αλλά και στις επόμενες γενιές.

Μετά την κατάργηση του ΤΔΠΕΑΕ τον Μάιο του 2013 η Διεύθυνσή Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων ανέλαβε ως φορέας υλοποίησης το Υποέργο 1 του έργου.

Το υποέργο 1 «Πρόδρομες ενέργειες για την αποκατάσταση του τεμένους Βαγιαζήτ
Διδυμοτείχου» περιελάμβανε προκαταρκτικές εργασίες προστασίας και ανάδειξης,
στερεώσεις - αποκαταστάσεις και συντηρήσεις, εργασίες έρευνας —τεκμηρίωσης και
πληροφόρησης καθώς και έργα υποδομών και εξυπηρέτησης επισκεπτών για τις οποίες
δαπανήθηκε το ποσό των 450.000,00€. Το υποέργο εκτελέστηκε με αυτεπιστασία και έληξε
στις 31.12.2015

Παράλληλα η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων ως φορέας υλοποίησης ανέλαβε το Υποέργο 2 «Εγκατάσταση εξωτερικού στεγάστρου προστασίας και εσωτερικών ικριωμάτων Τεμένους Βαγιαζήτ Διδυμοτείχου» περιελάμβανε αφενός μεν την καθ' ύψος συμπλήρωση των μεταλλικών ικριωμάτων στο εσωτερικό του μνημείου για την υποστήλωση των επικίνδυνων περιοχών της ξύλινης στέγης και την ασφαλή προσέγγιση για τον έλεγχο της στην άνω στάθμη και αφετέρου την εγκατάσταση του εξωτερικού στεγάστρου προκειμένου να προστατευθεί η στέγη του μνημείου και να διευκολυνθεί η εκτέλεση τόσο των προκαταρκτικών /διερευνητικών εργασιών στην ανωδομή του μνημείου (1ο Υποέργο) όσο και η εκτέλεση των οριστικών αναστηλωτικών εργασιών στην στέγη και τον μιναρέ. Το υποέργο εκτελέστηκε από τη ΔΑΒΜΜ, με εργολαβία και έληξε στις 22.6.2016 με συμβατικό προϋπολογισμό 952.242,30€.

Εκκρεμεί η ένταξη σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα του υποέργου «Αποκατάσταση Μιναρέ και στέγης τεμένους Βαγιαζήτ», που αφορά την εκτέλεση των οριστικών αναστηλωτικών εργασιών στην στέγη και τον μιναρέ του μνημείου δεδομένου ότι, με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου των δύο ανωτέρω υποέργων, είναι εφικτή η προσέγγιση και η εκτέλεση τους.

Συγκεκριμένα, το υποέργο στοχεύει μεταξύ των άλλων στην υποδειγματική αποκατάσταση της ξύλινης στέγας του μοναδικού σε είδος και μέγεθος αυτού μνημείου και παράλληλα στη διατήρηση σε μέγιστο βαθμό της αυθεντικότητάς του. Επίσης, με την αποκατάσταση του μιναρέ, θα αντιμετωπιστεί ριζικά τόσο η αποφυγή οποιαδήποτε άλλης φθοράς της ξύλινης στέγης, όσο και η προστασία των διερχομένων, δεδομένου ότι το μνημείο βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της πόλης. Συνολικά οι εργασίες θα συμβάλλουν στην μορφολογική, αισθητική και λειτουργική αποκατάσταση του εξέχοντος αυτού μνημείου, ώστε να αποδοθεί στο κοινό με όλες τις δυνατότητες επισκεψιμότητας και αναγνωσιμότητας.

Η ΔΑΒΜΜ, στο Τεχνικό Δελτίο του ΕΣΠΑ 2007-2013, είχε προτείνει την εκτέλεση του εν λόγω υποέργου με το σύστημα μελέτη – κατασκευή με προϋπολογισμό 3.000.000,00€.

Επιπλέον σας ενημερώνουμε ότι στην ευρύτερη περιοχή του Διδυμοτείχου η παρέμβαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού αφορά στα εξής έργα:

- Βυζαντινό Μουσείο Διδυμοτείχου

«Οργάνωση της μόνιμης έκθεσης του Βυζαντινού Μουσείου Διδυμοτείχου» Εντάχθηκε στο Ε.Π. «Μακεδονία – Θράκη 2007-2013» με ημερομηνία λήξης πράξης την 31.12.2015. Συνολικός Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός: 1.760.000,00 €. Το φυσικό αντικείμενο του έργου ολοκληρώθηκε σε ποσοστό 100% απορροφώντας συνολικά 1.754.751,32 € και εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος. Επίκειται μέσα στο καλοκαίρι το άνοιγμα του Μουσείου.

- Αποκατάσταση μεταβυζαντινού ναού Αγίου Αθανασίου. Ταφικό παρεκκλήσι Αγίου Αθανασίου Διδυμοτείχου

ΕΡΓΟ: «Αποκατάσταση μεταβυζαντινού ναού Αγίου Αθανασίου, Δήμου Διδυμοτείχου, Π.Ε. Έβρου»

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: «Στερέωση και αποκατάσταση ταφικού παρεκκλησίου και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου της Μητροπολιτικής Εκκλησίας Αγίου Αθανασίου Διδυμοτείχου». Προϋπολογισμός: 156.132,79 €

Έως 31.12.2015 απορροφήθηκαν 64.973,81€ Το έργο αναμένεται να συνεχιστεί το 2016.

- Συντήρηση, αποκατάσταση και προστασία των τριών μεταβυζαντινών ναών στον Δήμο Διδυμοτείχου

Με τα αρ. πρωτ.4849 & 4850/21.12.2015 έγγραφά της η Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου έχει αποστείλει προς έγκριση στο ΥΠ.ΠΟ.Α. μελέτη συντήρησης, αποκατάστασης και προστασίας των τριών μεταβυζαντινών ναών στον Δήμο Διδυμοτείχου (Αγ. Παρασκευής Παλιουρίου, Αγ. Αθανασίου Μεταξάδων και Αγ. Αθανασίου Αλεποχωρίου) και μελέτη συντήρησης των τοιχογραφιών τους με σκοπό τη σύναψη προγραμματικής σύμβασης με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης εντός του 2016 για την υλοποίηση των εργασιών.

Στην Ελλάδα, με τον πολυποίκιλο και ευρύτατο μνημειακό πλούτο από άποψη χρονολογική, πολιτισμική ή κοινωνική το Ελληνικό Κράτος, δια του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, ως υπεύθυνο για την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής

κληρονομιάς της χώρας, δυνάμει των διατάξεων του Ν. 3028/2002, αλλά και κινούμενο στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών προστασίας της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, επιφυλάσσει ισότιμη μεταχείριση σε όλα τα μνημεία που βρίσκονται εντός της ελληνικής επικράτειας.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού προχώρησε και προχωρεί τις τελευταίες δεκαετίες —στο πλαίσιο ενός ευρύτατου προγράμματος αποκατάστασης και ανάδειξης πολυάριθμων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων όλων των χρονικών περιόδων— και στην αποκατάσταση οθωμανικών μνημείων σε όλη την ελληνική επικράτεια. Το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας έως τα έτη 2008-2009 αποτυπώθηκε στην έκδοση της Διεύθυνσης Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟΑ «Η Οθωμανική Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα», Αθήνα 2008-2009.

Τα έργα της προστασίας και της αποκατάστασης των μεσαιωνικών και νεώτερων μνημείων είναι ειδικής φύσεως και απαιτείται η διεπιστημονική και η εξειδικευμένη παροχή υπηρεσιών, δεδομένου ότι αυτά αντιμετωπίζουν πληθώρα προβλημάτων και είναι εκτεθειμένα σε όλους τους παράγοντες φθοράς και προ παντός του σεισμού δεδομένου ότι, η χώρα μας από άποψη σεισμικότητας, κατέχει την πρώτη θέση στη Μεσόγειο και την Ευρώπη.

Πέραν τούτων σας ενημερώνουμε ότι η αποκατάσταση του Τεμένους Βαγιαζήτ, πρώτου μουσουλμανικού Τεμένους σε ευρωπαϊκό έδαφος με ιδιαίτερη καλλιτεχνική και αρχιτεκτονική αξία, αποτελεί καθολικό αίτημα της τοπικής κοινωνίας του Διδυμοτείχου αλλά και του Έβρου γενικότερα, καθώς αυτό βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της πόλης και προσελκύει το ενδιαφέρον των επισκεπτών της. Εξάλλου θεωρούμε ότι η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν αφορά σε μεμονωμένα μνημεία αλλά σε όλα τα μνημεία ανεξάρτητα από το είδος και την προηγούμενη ή υφιστάμενη λειτουργία τους. Μοναδικό κριτήριο για την αποκατάστασή τους αποτελούν οι διαπιστωμένες ανάγκες τους και η παθολογία του συνολικού τους φορέα ή των επιμέρους στοιχείων τους.

Ο Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη του Τμήματος της Γραμματείας,
Αρχείου και Ενημέρωσης Κοινού

